

U/U studio s.r.o.

Kamenická 5
170 00 Praha 7 – Letná

p. Marie Pourghasem

tel.: 720 414 814

e-mail: marie@uustudio.cz

V Praze 27. února 2024

Věc: Vyjádření ke stavu vybraných stromů rostoucích v Sadech Bratří Čapků, Praha 2

Toto vyjádření bylo zpracováno na základě žádosti paní Marie Pourghasem – zástupkyně objednatele a terénního šetření, které proběhlo dne 22. 2. 2024. Použitá metodika vychází ze standardu „Hodnocení stavu stromů“ vydaného Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (PPK 01 001:2018) a metodiky „Oceňování dřevin rostoucích mimo les“ (AOPK ČR, Praha 2023). Mapový podklad vymezující rozsah šetřeného území s vyznačením dřevin k posouzení byl dodán objednatelem. Hodnocení stromů bylo provedeno vizuálně a jeho výsledek se vztahuje k běžným klimatickým podmínkám. Z důvodu limitů vizuální metody nemohl být hodnocen stav kořenového systému jinak, než na základě viditelných symptomů (výskyt dřevních hub, stav báze, vitalita, zásah do kořenového prostoru).

Předmět šetření:

Předmětem šetření je vyhodnocení zdravotního stavu a funkční perspektivy osmi stromů rostoucích při spojovací cestě mezi Lužickou a Hradešínskou ulicí v Sadech Bratří Čapků v Praze 2. Na základě zjištěných skutečností byl proveden výpočet hodnoty posuzovaných stromů dle metodiky AOPK ČR.

Lokalizace:

Parcelní číslo: **2818, 4163/1**

Katastrální území: **Vinohrady**

Adresa místa: Sady Bratří Čapků, spojovací cesta mezi ulicemi Lužická a Hradešínská,
120 00 Praha 2 – Vinohrady

SITUACE:

Zjištěný stav

Hodnocené stromy jsou pozůstatkem aleje lemující širokou asfaltovou veřejnou komunikaci, která příčně protíná městské sady a spojuje dvě protilehlé ulice. Na komunikaci je v současné době vyloučen provoz motorových vozidel. Vzhledem k blízké škole a hojně navštěvované restauraci je prostor značně frekventovaný pohybem pěších osob, zejména dětí. Nároky na provozní bezpečnost dřevin jsou velmi vysoké. K posouzení bylo vybráno šest Katalp trubačovitých (č. 1, 2, 4, 5, 7, 8), jeden Javor klen (č. 3) a jeden Břestovec západní (č. 6), který roste při nároží školní budovy a je již součástí navazující aleje procházející městskou zástavbou. Sedm hodnocených dřevin je ve stádiu fyziologické dospělosti, katalpa č. 7 vykazuje známky senescence. Stromy rostou v malých nevyhovujících rabátkách a jejich kořenový prostor je ze všech stran omezen nepropustným zpevněným povrchem. Z tohoto důvodu byly jejich růstové podmínky klasifikovány jako extrémní.

STROM č. 1: Katalpa trubačovitá (*Catalpa bignonioides*)

- dendrometrické údaje: obvod kmene ve výšce 1,3 m = 120 cm
výška stromu = cca 10 m, šířka koruny = cca 8 m, výška nasazení koruny = cca 2,5 m
- fyziologické stáří: dospělý strom
- fyziologická vitalita: výborná až mírně snižená – výskyt odumřelých větví odpovídá přirozenému vývoji.
- zdravotní stav: výrazně zhoršený – rozsáhlé plošné poškození dolní části kmene (70x30cm), téměř zhojené plošné poškození hlavní větve v koruně, ve vrcholové partii zlom mohutnější větve se zátrhem, koruna je celkově přehuštěná se středně velkými odumřelými větvemi a pahýly.
- stabilita: výrazně zhoršená – některé kosterní větve počínají být přetíženy, **zvýšené riziko zlomů**.
- atraktivita umístění: střední – strom je součástí významného, prostorově se uplatňujícího vegetačního prvku (fragment aleje).
- růstové podmínky: extrémní – příliš malé rabátko se zhutnělým povrchem obklopené nepropustným zpevněným povrchem ze všech stran.
- sadovnická hodnota: podprůměrná
- biologický potenciál: strom neobsahuje významné prvky se zvýšeným biologickým potenciálem.
- perspektiva: dočasná – krátkověká poškozená dřevina za horizontem svého vývoje.

Návrh opatření:

Středně naléhavý zásah – odstranění stromu a náhrada kvalitní výsadbou (důvodem jsou vícečetná poškození zkracující funkční perspektivu stromu, což je v rozporu se záměrem projektu).

STROM č. 2: Katalpa trubačovitá (*Catalpa bignonioides*)

- dendrometrické údaje: obvod kmene ve výšce 1,3 m = 121 cm
výška stromu = cca 11 m, šířka koruny = cca 9 m, výška nasazení koruny = cca 2,5 m
- fyziologické stáří: dospělý strom

- fyziologická vitalita: výborná až mírně snižená – v koruně se vyskytují jen drobné odumřelé větve, množství odpovídá přirozenému vývoji.
- zdravotní stav: výrazně zhoršený – významná kosterní větev ve vrcholové partii koruny je vážně poškozena smykovou trhlinou. Koruna je výrazně asymetrická s pahýly po zakrácených větvích střední velikosti ve spodní části.
- stabilita: výrazně zhoršená – spodní vodorovná kosterní větev je silně přetížená, úžlabí je staticky oslabeno rizikovou tlakovou vidlicí ve stádiu vývoje. **Riziko vylomení přetížené kosterní větve a zlomu větve s trhlinou je nebezpečně zvýšené.**
- atraktivita umístění: střední – strom je součástí významného, prostorově se uplatňujícího vegetačního prvku (fragment aleje).
- růstové podmínky: extrémní – příliš malé rabátko se zhutnělým povrchem obklopené nepropustným zpevněným povrchem ze všech stran.
- sadovnická hodnota: podprůměrná
- biologický potenciál: strom neobsahuje významné prvky se zvýšeným biologickým potenciálem.
- perspektiva: dočasná – krátkověká poškozená dřevina za horizontem svého vývoje.

Návrh opatření:

Naléhavý zásah – odstranění stromu a náhrada kvalitní výsadbou (důvodem jsou vícečetná poškození snižující provozní bezpečnost stromu a zkracující jeho funkční perspektivu, což je v rozporu se záměrem projektu).

STROM č. 3: Javor klen (*Acer pseudoplatanus*)

- dendrometrické údaje: obvod kmene ve výšce 1,3 m = 122 cm
výška stromu = cca 10 m, šířka koruny = cca 11 m, výška nasazení koruny = cca 2,5 m
- fyziologické stáří: dospělý strom
- fyziologická vitalita: zřetelně snižená – v koruně se vyskytuje větší množství středně velkých odumřelých větví.
- zdravotní stav: zhoršený – plošné poškození báze o velikosti cca 30x20cm, zvýšené množství odumřelých větví o průměru nad 5cm v koruně.
- stabilita: zhoršená – koruna je velmi rozložitá, většina kosterních větví vyrůstá z jednoho místa, některé partie počínají být přetížené – stabilita koruny se bude s vysokou pravděpodobností postupně zhoršovat.
- atraktivita umístění: střední – strom je součástí významného, prostorově se uplatňujícího vegetačního prvku (fragment aleje).
- růstové podmínky: extrémní – příliš malé rabátko se zhutnělým povrchem obklopené nepropustným zpevněným povrchem ze všech stran.
- sadovnická hodnota: podprůměrná
- biologický potenciál: strom neobsahuje významné prvky se zvýšeným biologickým potenciálem.
- perspektiva: dočasná – ustupující vitalita, nestabilní koruna.

Návrh opatření:

Středně naléhavý zásah – odstranění stromu a náhrada kvalitní výsadbou (důvodem je ustupující vitalita stromu a snižená funkční perspektiva, což je v rozporu se záměrem projektu).

STROM č. 4: Katalpa trubačovitá (*Catalpa bignonioides*)

- dendrometrické údaje: obvod kmene ve výšce 1,3 m = 92 cm
výška stromu = cca 9 m, šířka koruny = cca 8 m, výška nasazení koruny = cca 2,5 m
- fyzilogické stáří: dospělý strom
- fyzilogická vitalita: výborná až mírně snižená – výskyt odumřelých větví odpovídá přirozenému vývoji.
- zdravotní stav: zhoršený – odumřelé větve střední velikosti a pahýly v dolních partiích koruny.
- stabilita: výrazně zhoršená – kmen je silně vykloněný od svislé osy (o cca 35°), koruna výrazně asymetrická, těžiště celého stromu je vychýleno do prostoru se zvýšenou frekvencí pohybu osob. Stabilita stromu se bude postupně zhoršovat, **riziko vývratu je zvýšené.**
- atraktivita umístění: střední – strom je součástí významného, prostorově se uplatňujícího vegetačního prvku (fragment aleje).
- růstové podmínky: extrémní – příliš malé rabátko se zhutnělým povrchem obklopené nepropustným zpevněným povrchem ze všech stran.
- sadovnická hodnota: podprůměrná
- biologický potenciál: strom neobsahuje významné prvky se zvýšeným biologickým potenciálem.
- perspektiva: dočasná – krátkověká dřevina s výrazně zhoršenou stabilitou.

Návrh opatření:

Středně naléhavý zásah – odstranění stromu a náhrada kvalitní výsadbou (důvodem je silný náklon dřeviny a s ním spojené zvýšené riziko vývratu).

STROM č. 5: Katalpa trubačovitá (*Catalpa bignonioides*)

- dendrometrické údaje: obvod kmene ve výšce 1,3 m = 104 cm
výška stromu = cca 11 m, šířka koruny = cca 9 m, výška nasazení koruny = cca 2,5 m
- fyzilogické stáří: dospělý strom
- fyzilogická vitalita: výborná až mírně snižená – výskyt odumřelých větví odpovídá přirozenému vývoji.
- zdravotní stav: zhoršený – větší odumřelé větve a pahýly, silný pahýl po odlomené kosterní větvi v dolní části koruny, silnější povrchový kořen koliduje s kamenným obrubníkem rabátka.
- stabilita: zhoršená – kmen je vykloněný od svislé osy o cca 20°, těžiště koruny je vychýleno do prostoru se zvýšenou frekvencí pohybu osob. Ukotvení stromu v půdě nemusí být dostatečné, **riziko zlomů a vývratu je zvýšené.**
- atraktivita umístění: střední – strom je součástí významného, prostorově se uplatňujícího vegetačního prvku (fragment aleje).
- růstové podmínky: extrémní – příliš malé rabátko se zhutnělým povrchem obklopené nepropustným zpevněným povrchem ze všech stran.
- sadovnická hodnota: podprůměrná
- biologický potenciál: strom neobsahuje významné prvky se zvýšeným biologickým potenciálem.

- perspektiva: dočasná – krátkověká dřevina se zhoršenou stabilitou.

Návrh opatření:

Středně naléhavý zásah – odstranění stromu a náhrada kvalitní výsadbou (důvodem je snížená stabilita a funkční perspektiva dřeviny).

STROM č. 6: Břestovec západní (*Celtis occidentalis*)

- dendrometrické údaje: obvod kmene ve výšce 1,3 m = 193 cm
výška stromu = cca 18 m, šířka koruny = cca 14 m, výška nasazení koruny = cca 7 m
- fyziologické stáří: dospělý strom
- fyziologická vitalita: výborná až mírně snížená – výskyt odumřelých větví odpovídá přirozenému vývoji.
- zdravotní stav: výrazně zhoršený – koruna je pravděpodobně sekundární, v minulosti byla opakovaně částečně redukována, regenerační schopnost je dobrá, sekundární výhony mají v současné době délku 3-4m. V hlavním rozvětvení jsou v místech starých velkých řezů dva částečně hojené vstupy do dutin. Na východní straně kmene je zřetelný kambialní propad a na protilehlé straně zhojená podélná trhlina, obojí v délce cca 2,5m.
- stabilita: výrazně zhoršená – hlavní rozvětvení je staticky oslabeno dutinami, kosterní větve počinají být přetížené, nelze vyloučit centrální dutinu ve kmeni a narušené ukotvení v půdě. **Riziko rozlomení koruny je zvýšené, ukotvení stromu v půdě může být narušeno.** Strom roste v místě se zvýšenou frekvencí pohybu dětí z blízké školy.
- atraktivita umístění: vysoká – strom významně doplňuje architekturu historické školní budovy a je součástí cenné aleje v Lužické ulici.
- růstové podmínky: extrémní – příliš malé rabátko se zhutnělým povrchem obklopené nepropustným zpevněným povrchem ze všech stran.
- sadovnická hodnota: podprůměrná
- biologický potenciál: strom neobsahuje významné prvky se zvýšeným biologickým potenciálem.
- perspektiva: z důvodu souběhu vážných defektů je funkční perspektiva stromu dočasná.

Návrh opatření:

Naléhavý zásah – jelikož se jedná o cenný strom na významném místě, doporučuji prověřit jeho stabilitu přístrojovým měřením provedeným specializovanou firmou (akustický tomograf, tahová zkouška). Návrh adekvátních opatření vyplývá z jeho výsledků.

V případě rozhodnutí o zachování stromu bude nutné provést stabilizační redukční řez odpovídajícího rozsahu a opatření sledující zlepšení stanovištních podmínek (rozšíření rabátka, nakypření povrchové vrstvy půdy a případně její vylepšení vhodným substrátem).

STROM č. 7: Katalpa trubačovitá (*Catalpa bignonioides*)

- dendrometrické údaje: obvod kmene ve výšce 1,3 m = 180 cm
výška stromu = cca 11 m, šířka koruny = cca 13 m, výška nasazení koruny = cca 2,5 m
- fyziologické stáří: senescentní strom
- fyziologická vitalita: zřetelně snížená – fragmentace periferií koruny, snížená dynamika hojení ran.

- zdravotní stav: silně narušený – v bázi částečně hojené vstupy do dutin, předpoklad centrální dutiny oddělené přepážkou odumřelého dřeva, v dolní části kmene mohutné nádory, na několika spodních kosterních větvích jsou rozsáhlá plošná poškození, v přehuštěné koruně s větším množstvím odumřelých větví a pahýlů je zavěšený masivní zlom, koruna byla v minulosti částečně redukována, regenerační schopnost je oslabená.
- stabilita: silně narušená – poškozené spodní kosterní větve jsou přetíženy, **riziko zlomů je nebezpečně zvýšené**, stabilita kmene může být oslabena centrální dutinou, celkové těžiště stromu je vychýleno nad frekventovanou cestu vedoucí k hojně navštěvované restauraci.
- atraktivita umístění: vysoká – pohledově významný, téměř soliterní strom.
- růstové podmínky: extrémní – příliš malé rabátko se zhutnělým povrchem obklopené nepropustným zpevněným povrchem ze všech stran.
- sadovnická hodnota: podprůměrná
- biologický potenciál: strom neobsahuje významné prvky se zvýšeným biologickým potenciálem.
- perspektiva: neperspektivní strom za horizontem svého vývoje.

Návrh opatření:

Naléhavý zásah – odstranění stromu a náhrada kvalitní výsadbou (důvodem jsou četná vážná poškození s přímým negativním vlivem na provozní bezpečnost stromu a jeho nedostatečná funkční perspektiva pro realizaci připravovaného projektu).

STROM č. 8: Katalpa trubačovitá (*Catalpa bignonioides*)

- dendrometrické údaje: obvod kmene ve výšce 1,3 m = 97 cm
výška stromu = cca 11 m, šířka koruny = cca 8 m, výška nasazení koruny = cca 2,5 m
- fyzilogické stáří: dospělý strom
- fyzilogická vitalita: výborná až mírně snižená – v koruně se vyskytují pouze drobné odumřelé větve, což odpovídá přirozenému vývoji.
- zdravotní stav: výborný až dobrý – přehuštěná koruna, drobné povrchové ranky na kmenech.
- stabilita: zhoršená (staticky významné defekty ve stádiu vývoje)
- atraktivita umístění: střední – strom je součástí významného, prostorově se uplatňujícího vegetačního prvku (fragment aleje).
- růstové podmínky: extrémní – příliš malé rabátko se zhutnělým povrchem obklopené nepropustným zpevněným povrchem ze všech stran.
- sadovnická hodnota: průměrná
- biologický potenciál: strom neobsahuje významné prvky se zvýšeným biologickým potenciálem.
- perspektiva: dlouhodobá

Návrh opatření:

Středně naléhavý zásah – zdravotní řez, úprava průchozího profilu, zlepšení stanovištních podmínek (rozšíření rabátka, nakypření povrchové vrstvy půdy a případně její vylepšení vhodným substrátem).

Závěr

Vzhledem k požadované budoucí funkci prostranství a zdravotnímu stavu většiny šetřených dřevin je jejich dlouhodobé zachování problematické. Z důvodu vážných poškození, nízké perspektivě a trvale zhoršené provozní bezpečnosti je šest z osmi hodnocených stromů navrženo na kácení. Dlouhodobě perspektivní je pouze katalpa č. 8. U břestovce č. 6 rostoucího v blízkosti hlavního vstupu do školní budovy bylo zjištěno staticky významné oslabení kmene a hlavního rozvětvení. Jelikož se jedná o cenný strom a zjištěné defekty nebylo možné vizuální metodou přesněji vyhodnotit, doporučuji prověřit stabilitu břestovce přístrojovým měřením (akustický tomograf případně tahová zkouška). Návrh adekvátních opatření vyplyne z jeho výsledků.

V případě katalp je důvodem k návrhu jejich kácení a náhradě kvalitní výsadbou v rámci nových sadových úprav též jejich krátkověkost a náchylnost ke zlomům. Tyto stromy již mají rizikovou velikost a jak je možné se u stromů č. 1, 2 a 7 na místě přesvědčit, ke zlomům v současné době dochází.

Pro zajištění dlouhodobé perspektivy ponechaných stromů bude nutné kromě navržených ošetření řezem provést úpravy sledující zlepšení stanovištních podmínek (uvolnění kořenového prostoru z nepropustných povrchů, nakypření povrchové vrstvy půdy a její vylepšení vhodným substrátem).

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha 1: Tabulka inventarizace (2 listy)

Příloha 2: Tabulka ocenění hodnocených dřevin dle metodiky AOPK ČR (2 listy)

Příloha 3: Přehled klasifikačních stupňů použité metodiky /Legenda k tabulkám (4 strany)

Příloha 4: Fotodokumentace (8 listů)

Vypracoval:

Libor Ernest – péče o stromy a keře

Na Poříčním právu 1914/6, Praha 2

tel.: 605 911 606

e-mail: ernest-stromy@seznam.cz

